

Hylte kommun

Granskning av upphandlingsprocessen
i förhållande till LOU

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
3. Iakttagelser	6
3.1. Organisation.....	6
3.2. Styrning och kontroll.....	6
3.3. Bedömning.....	7
4. Stickprov.....	8
4.1. Kommunstyrelsen	8
4.2. Samhällsbyggnadsnämnden	10
4.3. Hyltebostäder	12
5. Slutsats och rekommendationer	15
<i>Bilaga 1: Källförteckning</i>	<i>17</i>

1. Sammanfattning

EY har genomfört en granskning på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna. Granskningen avser om kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Hyltebostäder har säkerställt en ändamålsenlig organisation och intern kontroll avseende upphandlingar och inköp. Granskningen har även syftat till att bedöma om upphandlingar av leverantörer sker i enlighet med LOU samt kommunens interna styrdokument för upphandlingar och inköp.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Hyltebostäder delvis har säkerställt en ändamålsenlig organisation och intern kontroll avseende upphandlingar och inköp.

Granskningen visar att inköpen överlag har konkurrensutsatts men att det finns brister i dokumentationen av upphandlingarna, att det förekommer ramavtal som löper längre än fyra år samt att det har gjorts inköp utanför det som omfattas av avtalet.

Vi konstaterar att den centrala upphandlingsfunktionen har haft en hög personalomsättning och vakanser under de senaste åren men att det har vidtagits åtgärder för att stärka och tydliggöra upphandlingsprocessen. Det är viktigt att verksamheterna ges utbildning i LOU, särskilt när den centrala upphandlingsfunktionen har och har haft problem med vakanser. Genom att sprida kunskap till fler minskar sårbarheten i organisationen.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken och följa upp att så sker
- ▶ Säkerställa att upphandlingsprocessen följs upp i enlighet med vad som framgår av fullmäktiges riktlinje
- ▶ Se till att anställda som genomför avrop får tillräcklig utbildning
- ▶ Tillse att det inplanerade förbättringsarbetet med avtalsdatabasen genomförs

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Lagen om offentlig upphandling (LOU) reglerar inköp och upphandlingar inom offentlig verksamhet. Lagstiftningen, och inte minst rättspraxis förändras fortlöpande. Nya bestämmelser, bl.a. avseende direktupphandling, införs den 1 februari 2022. En effekt av lagstiftningen är att offentlig verksamhet förmodas att göra bättre affärer då lagstiftningen kräver öppenhet och transparens i upphandlingsförfarandet.

Erfarenheter visar att efterlevnaden av LOU är förenad med ett antal svårigheter för de upphandlande myndigheterna som har att följa lagen. Ett återkommande mönster är att de upphandlande myndigheterna oftast har riktlinjer/rutiner/tillräckliga kunskaper och stöd i form av IT-verktyg eller motsvarande på central nivå. Flertalet inköp och upphandlingar, särskilt på direktupphandlingsnivå, sker dock ofta på förvaltnings/sectorsnivå ute i organisationen.

Bristande riktlinjer, rutiner, kompetens och uppföljning av avtal riskerar att medföra stora kostnader för kommunen. I de fall efterlevnad och uppföljning av avtal brister riskerar det att medföra onödiga kostnader för kommunen och därtill kan dess förtroendekapital rubbas om kommunens intressen i avtalen inte efterlevs.

Mot bakgrund av ovan har revisorerna/lekmannarevisorerna i Hylte kommun beslutat att granska kommunens upphandlingsprocess.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftade till att bedöma om kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Hyltebostäder har säkerställt en ändamålsenlig organisation och intern kontroll avseende upphandlingar och inköp. Granskningen har även syftat till att bedöma om upphandlingar av leverantörer sker i enlighet med LOU samt kommunens interna styrdokument för upphandlingar och inköp.

Granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Finns det rutiner som säkerställer en tillräcklig upphandlingsprocess?
- ▶ Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?
- ▶ Genomförs tillräcklig intern kontroll inom upphandlingsområdet?
- ▶ Följer granskade nämnder lagen om offentlig upphandling och kommunens policy med tillhörande riktlinjer på ett ändamålsenligt sätt och är dessa styrande dokument uppdaterade?
- ▶ Säkerställer granskade nämnder att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuds ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?
- ▶ Finns systematiska rutiner för avtalsuppföljning?

2.3. Genomförande

Granskningen grundas på dokumentstudier och intervjuer med representanter från de tre granskningsobjekten (se bilaga 1). För att verifiera hur väl granskningsobjekten förhåller sig till upphandlingsregelverket har 12 stickprov granskats. Stickproven har valts ut genom ett riskbaserat urval från leverantörsreskontran. Dokumentation från stickproven avser annonsering, förfrågningsunderlag, protokollsöppning, anbud, anbudsutvärdering, tilldelningsbeslut samt avtal.

2.4. Revisionskriterier

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

De grundläggande principerna är att offentlig verksamhet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt, icke-diskriminerande och öppet sätt. Den upphandlande myndigheten ska tilldela den leverantör ett kontrakt, vars anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga för myndigheten. Anbudet ska utvärderas på någon av följande grunder:

- ▶ Bästa förhållandet mellan pris och kvalitet
- ▶ Kostnad
- ▶ Pris

Nya och förenklade regler för offentliga upphandlingar började gälla den 1 februari 2022. Enligt de nya reglerna ska upphandlingsdokumenten innehålla uppgifter om:

- ▶ hur förfarandet ska genomföras
- ▶ de krav som en anbudssökande eller anbudsgivare ska uppfylla för att få delta i upphandlingen
- ▶ vilka minimikrav som ett anbud ska uppfylla
- ▶ vilka tilldelningskriterier som ska användas och deras viktning och prioritetsordning
- ▶ de kommersiella villkor och andra särskilda villkor som ska gälla vid fullgörandet av kontraktet.

Det finns bestämmelser om hur lång tid ett ramavtal som huvudregel får löpa. Avseende LOU utgörs huvudregeln till fyra år.

Direktupphandlingar får genomföras om värdet understiger 700 000 kr. Upphandlande organisationer ska dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde uppgår till minst 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att organisationen ska kunna motivera besluten under samtliga skeden i upphandlingen. Den upphandlande myndigheten (kommunen) ska ha riktlinjer för direktupphandling.

Kommunallag (2017:725)

Av Kommunallagens 6 kap. framgår att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer samt lag och författning. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Riktlinje för upphandling och inköp Hylte kommun, fullmäktige

Direktupphandlingar ska genomföras i digitalt upphandlingsstöd.

Vid inköp över tröskelvärdet ska upphandlingen kvalitetssäkras via upphandlings- och inköpsfunktionen. Den beställande verksamheten ska bidra med kunskap om upphandlingens art. Upphandlingar ska samordnas inom kommunen.

I samband med årsbokslutet ska följande delar följas upp och återredovisas till Kommunstyrelsen:

- ▶ Att direktupphandlingar och upphandlingar görs enligt kommunens upphandlingsgränser.
- ▶ Att leverantörerna håller det som står i avtalet. Utföres via stickprov.
- ▶ Att organisationen avropar de avtal som finns. Utföres via stickprov.
- ▶ Redovisning av differensen av högsta och lägsta anbudssummor där det är möjligt.

- ▶ Redovisning av antalet inkomna anbud med organisationsnummer beläget lokalt inom kommunen.

3. Iakttagelser

3.1. Organisation

Den centrala upphandlingsfunktionen är sedan 1,5 år tillbaka organiserad under kanslienheten. Kommunen har två upphandlare varav en arbetar deltid. Vid intervju framförs att det har varit svårt att rekrytera upphandlare och att det under 2020 och delar av 2021 saknades upphandlare i kommunen.

Vakanserna har hanterats genom att anlita externa konsulter för att göra upphandlingar samt att utöka samarbetet med Falkenbergs kommuns upphandlingsenhet.

I fullmäktiges riktlinje för upphandling och inköp framgår att upphandlingsfunktionen har ett övergripande ansvar för den samordnande upphandlingen. Respektive nämnd/verksamhet ansvarar i sin tur för att medverka i upphandlingen och formulera vilka krav som ska ställas på varan/tjänsten. Vid intervju framkommer att det pågår revidering av riktlinjerna för att tydliggöra processen och ansvarsfördelningen.

Direktupphandlingar ska genomföras i kommunens digitala upphandlingsstöd¹. På kommunens intranät framgår att minst tre leverantörer bör tillfrågas och att samtliga direktupphandlingar över 30 000 kronor ska dokumenteras. Det finns inga riktlinjer för direktupphandling.

Kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning reglerar vem som har rätt att godkänna förfrågningsunderlag. Delegationsordningen reglerar även vem som ska underteckna fullmakter i de fall som upphandlingar genomförs av extern part. Samhällsbyggnadsnämndens och kommunstyrelsens delegationsordning innehåller olika befattningar för vem som ska underteckna fullmakten (processledare upphandling/inköp respektive upphandlingsansvarig).

Det finns tre upphandlingsgrupper som består av kommunens upphandlare och representanter från kontoren. Grupperna startades under slutet av 2021 och det genomfördes ett möte. Grupperna syftar till att identifiera inköpsbehov samt utgöra ett forum för informationsspridning.

3.2. Styrning och kontroll

Samtliga avtal registreras i en avtalsdatabas. Vid intervju framförs att databasen inte är användarvänlig och att det är svårt att söka efter avtal. Upphandlingsfunktionen har som ambition att utöka antalet sökord för att förbättra användarvänligheten.

Upphandlingsfunktionen har gjort en översyn över samtliga avtal i databasen. Översynen resulterade i en upphandlingsplan inför 2022. Upphandlingsplanen ska behandlas av kommunstyrelsen. Erhållet utkast visar att det planeras att genomföras 23 upphandlingar under 2022.

Kommunstyrelsens interna kontrollplan för 2021 innehåller inget kontrollområde avseende upphandlingar. Planen för 2022 innehåller två områden (avtalstrohet och att betalning sker enligt avtal).

Samhällsbyggnadsnämndens intern kontrollplan 2021 innehåller ett kontrollområde avseende köptrohet. Området har kontrollerats genom en stickprovsundersökning som visade att 8 av 10 fakturor överensstämde med kommunens ramavtal. I uppföljningen framgår vidare att avtalen inte finns samlade på en och samma plats.

¹ Riktlinje för upphandling och inköp Hylte kommun

Riktlinjen för upphandling och inköp beskriver vilka delar som ska följas upp och återrapportering till kommunstyrelsen (se 2.4). Det har inte gjorts någon uppföljning eller återrapportering för 2020. Enligt uppgift ska kontrollerna genomföras inför årsbokslutet 2021.

Avtalsansvariga får en påminnelse från avtalsdatabasen när ett avtal är på väg att löpa ut. Inom Hyltebostäder skickas påminnelsen ut av VD till berörda tjänstepersoner. I de fall som avtalet ska förlängas eller att det ska genomföras en ny upphandling meddelas upphandlare. Det finns inget dokumenterat ansvar för avtalsuppföljning. Enligt uppgift ansvarar avtalsansvariga för att följa att levererade varor/tjänster överensstämmer med vad som avtalats. I riktlinjen för upphandling framgår att det ska göras stickprovskontroller över att leverantörerna håller det som står i avtalen. Det har inte gjorts någon stickprovundersökning eller några andra kontroller av upphandlingsprocessen.

Kommunens utbildning för nya chefer innehåller en modul om upphandling och inköp. Utbildningen omfattar bland annat olika upphandlingsförfaranden och vilka delar som ingår i processen för upphandling. Det genomförs inga utbildningsinsatser för medarbetare i kommunen. De nystartade upphandlingsgrupperna ska framöver användas till att sprida ny information om upphandling och på så sätt stärka kompetensen inom kommunen.

3.3. Bedömning

Vi konstaterar att den centrala upphandlingsfunktionen har haft en hög personalomsättning och vakanser under de senaste åren. Det är därför positivt att det trots detta har vidtagits åtgärder för att stärka och tydliggöra upphandlingsprocessen. Bedömningen görs mot bakgrund av att det har upprättats en upphandlingsplan, startats upp upphandlingsgrupper samt tagits fram ett förslag på reviderade riktlinjer som ska behandlas i fullmäktige under början av 2022.

Vi bedömer att nuvarande rutiner delvis säkerställer en tillräcklig upphandlingsprocess. Det är i nuläget inte helt tydligt vad som ingår i upphandlingsfunktionens samordnande ansvar. Kommunstyrelsen behöver även tydliggöra hur direktupphandlingar ska genomföras. Bedömningen görs mot bakgrund av att LOU fastställer att kommunen ska ha riktlinjer för direktupphandling. Uppgifter från intervjuer samt dokumentationen av samhällsbyggnadsnämndens interna kontrollplan indikerar att avtalsdatabasen inte är tillräckligt användarvänlig.

Vidare bedömer vi att det inte finns en tillräcklig intern kontroll. Kommunstyrelsens interna kontrollplan innehåller inget kontrollområde avseende upphandlingsprocessen. Vidare innehåller fullmäktiges riktlinjer ett antal områden som ska följas upp och återrapporteras, vilket inte har gjorts. Vi bedömer även att kommunstyrelsen behöver tydliggöra vem som ansvarar för avtalsuppföljning. Samtidigt noterar vi att kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder för att stärka den interna kontrollen framöver. Bedömningen görs mot bakgrund av att kontrollerna utifrån riktlinjen enligt uppgift ska följas upp inför årsbokslutet samt att interna kontrollplanen för 2022 har utökats till att omfatta upphandlingsprocessen.

Samtliga nya chefer har fått utbildning i offentlig upphandling och verksamheterna kommer framöver att få information via upphandlingsgrupperna. Vi bedömer att det är viktigt att verksamheterna ges utbildning i LOU, särskilt när den centrala upphandlingsfunktionen har och har haft problem med vakanser. Genom att sprida kunskap till fler minskar sårbarheten i organisationen.

4. Stickprov

Resultatet av stickprovsundersökningen redovisas i nedanstående tabeller. Tabellerna visar vilket underlag som granskarna har fått ta del av samt eventuella kommentarer till utfallet.

4.1. Kommunstyrelsen

Advania AB	Dokumentation	Kommentar
Avser	Drift, support och utveckling av IT	
Fakturerat 2021	3 564 131 kr	
Förfrågningsunderlag	Nej	
Öppningsprotokoll	Nej	
Vinnande anbud	Ej tillämbart	Går ej att avgöra då det saknas anbudsutvärdering
Anbudsutvärdering	Nej	
Tilldelningsbeslut	Nej	
Avtal	Ja	2023-07-31 1+1+1+1 år

Kommentar:

Avtalet förlängs automatiskt och kan som längst gälla i 7 år. Vid ramavtal är huvudregeln att de inte får löpa under längre tid än fyra år. Endast då det finns särskilda skäl får ramavtalet löpa längre än fyra år.

Det finns inget öppningsprotokoll som visar hur många leverantörer som har lämnat anbud. Eftersom det saknas anbudsutvärdering går det inte att avgöra om Advania AB lämnade det mest fördelaktiga anbudet utifrån pris och kvalitet. Granskarna har inte tagit del av något underlag som visar att inköpet har konkurrensutsatts.

Svenstigs bil AB	Dokumentation	Kommentar
Avser	Insatsfordon	
Fakturerat 2021	762 844 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Ja	
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. 2022-12-31 1 + 1 år

Kommentar:

I tilldelningsbeslutet framgår de tre leverantörernas offererade pris. Svenstigs bil AB har lägst pris av de tre leverantörerna. Upphandlingsprotokollet visar anbudsgivarnas offererade pris. Det finns ingen separat anbudsutvärdering.

Unnaryds värme	Dokumentation	Kommentar
Avser	Fastighetsunderhåll rör	
Fakturerat 2021	1 571 547 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Ja	
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Gäller t.o.m. längst 2022-09-30

Kommentar:

Upphandlingen avser ramavtal för fastighetsunderhåll avseende rörtjänster. Granskarna har begärt ut tre fakturor från 2021. Fakturorna avser inkoppling av vatten till en paviljong på en av kommunens skolor.

Kenneths bygg	Dokumentation	Kommentar
Avser	Fastighetsunderhåll bygg	
Fakturerat 2021	381 457 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Nej	
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. 2020-10-01 1 +1 år

Kommentar:

Leverantören är rangordnad som nummer 3 av 3. I administrativa föreskrifter framgår att leverantör nummer 2 ska tillfrågas om leverantör 1 inte bekräftar beställningen inom två dagar eller utför arbetet inom 5 dagar. Kenneths bygg ska därmed tillfrågas om leverantör 2 inte uppfyller ovan.

Kommunen har gjort störst inköp av leverantör 1 och 2.

Enligt uppgift från förvaltningen används Kenneths bygg av kommunens försäkringsbolag och att fakturorna avser kostnader i försäkringsärenden.

CA consultadministration AB	Dokumentation	Kommentar
Avser	Konsulttjänster	
Fakturerat 2021	433 403 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Nej	

Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. senast 2017-12-31+2

Kommentar:

Avtalet förlängs automatiskt sex månader i taget från och med 2018-01-01. Avtalet kan som längst ha gällt till och med 2019-09-30, det saknas därmed gällande avtal under 2021.

4.1.1. Bedömning

Genomförd stickprovsundersökning visar att lagen om offentlig upphandling efterlevs i varierande utsträckning. I ett fall saknas dokumentation som visar att inköpet har konkurrensutsatts och i två fall saknas anbudsutvärdering.

4.2. Samhällsbyggnadsnämnden

Byggbröderna i Falkenberg	Dokumentation	Kommentar
Avser	Vinterväghållning	
Fakturerat 2021	997 433 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Ja	
Vinnande anbud	Ej tillämbart	Går ej att avgöra då det saknas anbudsutvärdering
Anbudsutvärdering	Nej	
Tilldelningsbeslut	Ja	Ej signerat
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. 2020-10-31 +2 år

Kommentar:

Vi har tagit del en avtalsförlängning daterad juni 2020. Enligt avtalsförlängningen gäller avtalet till 31 oktober 2021.

Hembergs trädgårdsprodukter	Dokumentation	Kommentar
Avser	1) Ägg 2) frukt, grönt och potatis	
Fakturerat 2021	868 425 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Nej	
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Delvis	Finns i ett av två fall
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. 2022-11-01 1+1 år

Kommentar:

Upphandlingarna (2) genomfördes av Laholms kommun. Hylte kommun har lämnat en fullmakt till Laholms kommun för genomförande av upphandlingarna. Fullmakten omfattar ej att fatta tilldelningsbeslut och ingå avtal. Erhållna tilldelningsbeslut och avtal är upprättade av Hylte kommun.

Martin och Servera AB	Dokumentation	Kommentar
Avser	Livsmedel	
Fakturerat 2021	4 614 875 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Ja	Ej signerat
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Ej signerat Giltigt t.o.m. 2019-02-28 1+1 år

Kommentar:

Upphandlingen har genomförts av Laholms kommun. Vi har inte fått ta del av någon fullmakt. Avtalet slutade gälla 2021-02-28. Laholms kommun har tecknat samarbetsavtal med Martin och Servera i väntan på ny upphandling. Samarbetsavtalet har förlängts fem gånger á en månad (t.o.m. oktober 2021). Hylte kommun nämns inte i Laholms samarbetsavtal.

4.2.1. Bedömning

Stickprovsundersökningen visar att det lagen om offentlig upphandling efterlevs i flertalet fall. Det noteras dock att Hylte kommun inte nämns i Laholms samarbetsavtal med Martin och Servera AB samt att granskarna inte kunnat ta del av någon fullmakt.

4.3. Hyltebostäder

Tage och Söner AB	Dokumentation	Kommentar
Avser	Fastighetsunderhåll byggnadsarbete	
Fakturerat 2021	1 411 973 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Nej	
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	

Kommentar:

Upphandlingen avser fastighetsunderhåll i form av byggnadsarbetet. Leverantören är rangordnad som 1 av 3.

AB Oscar Hansson VVS	Dokumentation	Kommentar
Avser	Fastighetsunderhåll	
Fakturerat 2021	143 331 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Ja	Ej signerat
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. 2020-10-01 1+1 år

Kommentar:

Avtalet förlängs automatiskt ett år i taget från och med 2020-10-01. Avtalet gäller som längst i fyra år. Leverantören är rangordnad som nummer 2 av 3 avseende entreprenad av rör och 1 av 2 vad gäller luft. Erhållen mejlkorrespondens visar att leverantör 1 har godkänt att leverantör 2 tillfrågas på grund av hög arbetsbelastning.

Kommunen har gjort störst inköp hos leverantören som är rangordnad som nummer 1.

Stoby måleri AB	Dokumentation	Kommentar
Avser	Måleri	
Fakturerat 2021	2 099 238 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Ja	
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. 2020-10-01 1+1 år

Kommentar:

Avtalet förlängs automatiskt ett år i taget från och med 2020-10-01. Avtalet gäller som längst i fyra år. Leverantören är rangordnad som nummer 2 av 4. Hyltebostäder har inte gjort några inköp under 2021 av leverantören som är rangordnad som nummer 1.

Leverantör nummer 1 önskade säga upp avtalet i maj 2019. Kommunen och leverantören kom överens om att leverantör 2 skulle tillfrågas fram till och med en ny överenskommelse mellan leverantör 1 och kommunen. I erhållen mejlkorrespondens framgår att leverantör 1 kontaktade kommunen fyra månader senare och önskade en ny överenskommelse om att få ta del av avrop framöver. Kommunen meddelade att avropen kommer att fortsätta att göras från leverantör 2 på grund av att ” Hylte kommun och Bostadsstiftelsen Hyltebostäder etablerat en välfungerande affärsmässig relation till nästkommande leverantör. Vidare har leverantören anställt personal och upprättat ett förråd för att hantera det samlade behovet som succesivt uppstår”.

Sverkens EI AB	Dokumentation	Kommentar
Avser	EI-tjänster	
Fakturerat 2021	3 387 119 kr	
Förfrågningsunderlag	Ja	
Öppningsprotokoll	Nej	
Vinnande anbud	Ja	
Anbudsutvärdering	Ja	
Tilldelningsbeslut	Ja	
Avtal	Ja	Giltigt t.o.m. 2020-10-01 +1+1 år

Kommentar:

Avtalet förlängs automatiskt ett år i taget från och med 2020-10-01 och gäller som längst i fyra år. Leverantören är rangordnad som nummer 1 av 2.

4.3.1. Bedömning

Stickprovsundersökningen visar att det till stor del har upprättats fullständig dokumentation. Det noteras dock att finns upphandlingar där det sakas fullständig dokumentation samt ett avtal som förlängs automatiskt och kan som längst gälla längre än 4 år. Vid ramavtal är huvudregeln att de inte får löpa under längre tid än fyra år. Endast då det finns särskilda skäl får ramavtalet löpa längre än fyra år. Det är viktigt att LOU principer om konkurrensutsättning beaktas för att säkerställa marknadsmässiga priser.

I ett stickprov förekommer avsteg från prioriteringsordningen.

5. Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Hyltebostäder delvis har säkerställt en ändamålsenlig organisation och intern kontroll avseende upphandlingar och inköp.

Granskningen visar att inköpen överlag har konkurrensutsatts men att det finns brister i dokumentationen av upphandlingarna, att det förekommer ramavtal som löper längre än fyra år samt att det har gjorts inköp utanför det som omfattas av avtalet.

Vi konstaterar att den centrala upphandlingsfunktionen har haft en hög personalomsättning och vakanser under de senaste åren men att det har vidtagits åtgärder för att stärka och tydliggöra upphandlingsprocessen. Vi bedömer att det inte finns en tillräcklig intern kontroll av upphandlingsprocessen och att kommunstyrelsen därmed behöver fortsätta det påbörjade förbättringsarbetet.

Vi bedömer att det är viktigt att verksamheterna ges utbildning i LOU, särskilt när den centrala upphandlingsfunktionen har och har haft problem med vakanser. Genom att sprida kunskap till fler minskar sårbarheten i organisationen.

Revisionsfråga	Svar
Finns det rutiner som säkerställer en tillräcklig upphandlingsprocess?	Delvis
Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?	Delvis
Genomförs tillräcklig intern kontroll inom upphandlingsområdet?	Nej
Följer granskade nämnder lagen om offentlig upphandling och kommunens policy med tillhörande riktlinjer på ett ändamålsenligt sätt och är dessa styrande dokument uppdaterade?	Delvis
Säkerställer granskade nämnder att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuds ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?	Delvis
Finns systematiska rutiner för avtalsuppföljning?	Nej

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken och följa upp att så sker
- ▶ Säkerställa att upphandlingsprocessen följs upp i enlighet med vad som framgår av fullmäktiges riktlinje
- ▶ Se till att anställda som genomför avrop får tillräcklig utbildning
- ▶ Tillse att det inplanerade förbättringsarbetet med avtalsdatabasen genomförs

Hyltebruk den 28 mars

Jakob Smith
EY

Anna Färdig
EY

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Kanslichef
- ▶ VD Hyltebostäder
- ▶ Ekonomiansvarig Hyltebostäder
- ▶ Förvaltningschef
- ▶ Samhällsbyggnadschef

Medverkat vid intervjuerna:

- ▶ Förtroendevalda revisorerna

Dokument:

- ▶ Riktlinje för inköp och upphandling Hylte kommun, fullmäktige
- ▶ Utkast upphandlingsplan 2022
- ▶ Intern kontrollplan 2021 och 2022 kommunstyrelsen
- ▶ Intern kontrollplan 2021 och 2022 samhällsbyggnadsnämnden
- ▶ Uppföljning intern kontrollplan 2021 samhällsbyggnadsnämnden
- ▶ Underlag i samband med stickprovsundersökning